

بررسی خشک‌سالی‌های منطقه چابهار و تأثیرات آن بر کشاورزی

شه بخش رئیسی

کارشناس ارشد جغرافیا گرایش اقلیم در برنامه‌ریزی محیطی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لارستان

چکیده

خشک‌سالی یکی از بلاای طبیعی می‌باشد که خسارات زیادی به زندگی انسان و اکوسیستم‌های طبیعی وارد می‌آورد و با دیگر حوادث طبیعی از قبیل سیل، طوفان و زلزله تفاوت‌هایی دارد. عمده این تفاوت‌ها در تأثیر تدریجی خشک‌سالی طی یک دوره نسبتاً طولانی، عمدتاً مکان تعیین دقیق زمان شروع و خاتمه و وسعت جغرافیایی تأثیر آن می‌باشد. از طرف دیگر نبود تعریف دقیق و قابل قبول جهانی از خشک‌سالی به پیچیدگی و سردرگمی این پدیده افزوده است. خشک‌سالی‌ها در حالت کلی سه نوع هستند: خشک‌سالی هواشناسی، خشک‌سالی هیدرولوژیکی و خشک‌سالی کشاورزی. خشک‌سالی هواشناسی یا آب و هوایی اساساً خشکی ناشی از کمبود بارندگی می‌باشد که در صورت تداوم منجر به خشک‌سالی هیدرولوژی و کشاورزی می‌گردد. بارش عمده‌ترین پارامتری است که در تعریف خشک‌سالی به کار می‌رود و کمبود یا فقدان آن آستانه رخداد خشک‌سالی است. در این تحقیق سعی گردید با استفاده از آمار بارندگی ۳۰ ساله با استفاده از شاخص خشک‌سالی SPI خشک‌سالی‌های رخ داده در شهرستان چابهار در دو مقیاس زمانی ۳ و ۱۲ ماهه مطالعه و تأثیر آن بر روی محصولات کشاورزی و منابع آب شهرستان بررسی گردد. نتایج پژوهش نشان دهنده این است که شدیدترین خشک‌سالی‌ها در سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۸۰ و ۱۳۸۲ رخ داده است. در این سال‌ها راندمان تولید و سطح زیر کشت محصولات به صفر رسیده است یعنی تولید محصولات کشاورزی به حداقل خود رسیده و دبی رودخانه‌ها نیز در این سال‌ها به حداقل و حتی صفر رسیده است. و این نشان دهنده تأثیر شدید پدیده خشک‌سالی بر محصولات کشاورزی و منابع آبی منطقه می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: خشک‌سالی، کشاورزی، منطقه چابهار

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۹۴-۷۵